

Централна нервна система

Множествена Склероза

Множествената склероза /МС/ е хронично автоимунно заболяване, което засяга централната нервна система – мозък, гръбначен стълб и очни нерви. Автоимунните заболявания се появяват, когато имунната система на човека, която обикновено служи за защита от инфекции, атакува и разрушава здравите тъкани. МС атакува миелиновата обвивка, която обгръща и защитава окончанията на нервните клетки – аксоните. При МС собствената имунна система атакува и разрушава миелиновото покритие. Когато миелинът бъде загубен, аксоните не провеждат ефективно сигналите между гръбначния и главния мозък. Това е причината за поява на МС симптомите.^{1, 2}

Всеки случай на МС е различен. При някои хора, симптомите са леки. При други, те са по-тежки, като към симптомите спадат: ¹

- Скованост на крайниците
- Болка
- Загуба на зрение
- Мускулни болки и тремор
- Парализа
- Замаяност
- Умора
- Затруднения в говора
- Проблеми с пикочния мехур
- Депресия
- Загуба на слуха
- Сърбеж

Въпреки, че МС може да се появи във всяка възраст /вкл. и в детска/, заболяването обикновено се диагностицира на възраст между 20 и 50 години. МС се среща 2-3 пъти по често при жените, отколкото при мъжете. ¹

Лимфоцитите имат ключова роля при МС. Обикновено лимфоцитите са кръвните телца, които ни защитават от болести. Имунната система включва мрежа от лимфни възли и имунни клетки, наречени лимфоцити. Лимфоцитите обикновено защитават тялото ни от инфекции, атакувайки външните нашественици, като бактерии и вируси.

При МС, имунната система по погрешка атакува покритието, което обгръща и защитава нервните окончания /аксоните/ на нервните клетки в централната нервна система – мозък, гръбначен стълб и очни нерви. Това води до прекъсване на сигналите, изпращани от и до мозъка по гръбначния стълб.
^{1, 2}

МС е комплексно, автоимунно заболяване, като причините за появата му не са известни.

Възможните причини, които се свързват с появата на МС включват: пол, ген, етническа принадлежност, вируси и среда на живот.

- МС се диагностицира 2-3 пъти по-често при жените, отколкото при мъжете. Това полово различие води до сериозни изследвания върху ролята на хормоните при МС.^{1, 3}
- Гените също играят важна роля затова, кой може да се разболе от МС. Ако имате роднина /родител, брат или сестра, дете/ с МС, рискът от това, да развиете заболяването нараства. Обикновено рискът за развитие на МС е 1 на 750. Ако имате роднина с МС, този риск е по-голям. Рискът нараства още ако имате повече членове в семейството с МС, или ако имате еднородни близнаци с МС.^{1, 3, 4}
- Някои учени твърдят, че вирусите са отключващ фактор за МС.³
- МС се среща по-рядко в районите в близост до Екватора и тъй като в тези райони има повече слънчева светлина и количество витамин Д, учените изследват зависимостта между нивата на Витамин Д и МС.³

МС обикновено се класифицира в 4 форми и може да варира по сила. МС формите включват Клинично Изолиран Синдром, пристъпно-ремитентна МС /около 85% от хората с МС са първоначално диагностицирани с пристъпно-ремитентна МС/, вторично прогресираща МС и първично прогресираща МС.¹

1. www.nationalmssociety.org, достъпен на 10.10.2019 г.
2. Brinkmann V et al. Nat Rev Drug Discov 2010;9:883–97.
3. Compston A, Coles A. Multiple sclerosis. Lancet 372 (9648). October 2008.
4. Compston A, Coles A. Multiple sclerosis. Lancet 359 (9313) April 2002.

Мигрена

Мигрената често погрешно се приема за силно главоболие, но какво представлява в действителност? Не знаем какво причинява мигрена, но знаем, че мигрената е неврологично заболяване, засягащо нервната система, което причинява временни промени в химическите вещества, нервите и кръвоносните съдове в мозъка.¹⁻³

Когато започне мигренният пристъп, може да бъде трудно да го контролирате, тъй като мигренните пристъпи са различни при отделните хора.⁴ Също така мигренните пристъпи, които имате, могат да се различават от пристъпите, които сте получавали преди.⁴ Може да имате мигренен пристъп, който продължава няколко часа или няколко дни.⁴ Понякога мигренните пристъпи могат да не са чести, да възникват от време навреме, например през няколко месеца или години,^{2,5} или може да имате мигренни пристъпи по-често.³

Мигренният пристъп обикновено се усеща като силно пулсиращо главоболие, обикновено в едната половина на главата.³ Можете да имате гадене и/или повишена чувствителност към светлина или звуци.^{2,3} Влиянието на мигрената зависи от тежестта и честотата на пристъпите. При някои хора мигрената може да бъде изцяло инвалидизираща, като води до засягане на ежедневието.³

Мигрената е често срещано заболяване, около един от всеки седем души в света редовно получава пристъпи.⁶ Мигрената засяга по-често жените отколкото мъжете.³ Мигренните пристъпи обикновено започват в ранната зряла възраст и повечето засегнати хора са на възраст между 25 и 55 години.^{2,6,7}

Симптомите на мигрената могат да бъдат различни, но повечето хора с мигрена често съобщават за гадене, повишена чувствителност към светлина, звуци и миризми, и трудно концентриране.^{2,3,8} Също така можете да имате „аура“ в началото на мигренния пристъп.^{2,8} Симптомите на мигренна аура могат да бъдат описани като проблясващи светлини или слепи петна, замаяност, скованост, изтръпване или

затруднен говор.⁸

1. NHS Choices. Migraine. <http://www.nhs.uk/Conditions/Migraine/Pages/Introduction.aspx> [Last accessed: October 2017];
2. NHS Choices. Migraine Symptoms. Available at: <http://www.nhs.uk/Conditions/Migraine/Pages/Symptoms.aspx> [Last updated: October 2017];
3. The Migraine Association of Ireland. Migraine Without Aura. Available at: migraine.ie/types-ofmigraine/migraine-without-aura/ [Last accessed: October 2017];
4. The Migraine Trust. Symptoms and Stages. Available at: migrainetrust.org/aboutmigraine/migraine-what-is-it/symptoms-and-stages/ [Last accessed: October 2017];
5. The Migraine Association of Ireland. Migraine Aura Without Headache. Available at: migraine.ie/types-of-migraine/aura-without-headache/ [Last accessed: October 2017];
6. The Migraine Trust. Chronic Migraine migrainetrust.org/about-migraine/types-ofmigraine/chronic-migraine/ [Last accessed: October 2017];
7. WebMD. Ocular Migraine Basics. Available at: webmd.boots.com/migrainesheadaches/guide/ocular-migraine-basics [Last accessed: October 2017];
8. WebMD. Abdominal Migraine. Available At: webmd.boots.com/migrainesheadaches/guide/abdominal-migraines [Last accessed: October 2017]

Епилепсия

Епилепсията е хронично заболяване на главния мозък, дължащо се на различни причини, което се характеризира с повтарящи се пристъпи. Пристъпите възникват на база на свръхвъзбуда на определена група нервни клетки, съпровождащи се с различни преходни двигателни, психични и поведенчески прояви. Единичните епилептични пристъпи, при липса на повторяемост, не се приемат за епилепсия. Епилепсията е разпространена във всички раси и засяга почти еднакво двата пола.

Source URL: <https://www.novartis.com/bg-bg/patients-and-caregivers/diseases/central-nervous-system>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/bg-bg/patients-and-caregivers/diseases/central-nervous-system>
- <https://www.nationalmssociety.org/>
- <http://www.nhs.uk/Conditions/Migraine/Pages/Introduction.aspx>
- <http://www.nhs.uk/Conditions/Migraine/Pages/Symptoms.aspx>